

УДК 37:811.111:81'373.45-053.5

Микита Катерина Владиславівна

Ліцеїстка

Ліцей імені Василя Степановича Гренджі-Донського, м. Ужгород, Україна

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0002-6753-7139>

mykytakatka@gmail.com

Науковий керівник:

Семенова Оксана Анатоліївна

Ліцей імені Василя Степановича Гренджі-Донського, м. Ужгород, Україна

ВПЛИВ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ НА РОЗМОВНУ ГОВІРКУ ШКОЛЯРІВ

Анотація. У статті досліджується вплив англійської мови на розмовну говірку сучасних українських школярів в умовах активного поширення цифрових технологій, соціальних мереж та глобалізаційних процесів. Базу дослідження становлять результати анонімного анкетування 235 учнів різних вікових груп — від 5 до 11 класу. Анкета охоплювала дванадцять блоків питань, які дозволили комплексно охарактеризувати досліджуване явище: від частоти вживання англіцизмів і джерел їх засвоєння до рівня усвідомленості значення запозичених слів. Дослідження виявило характерну суперечність: попри широке і повсякденне вживання англіцизмів, значна частина школярів вживає їх без повного розуміння їхнього значення, а пояснення одних і тих самих слів різними респондентами суттєво відрізняються. Встановлено, що основним каналом засвоєння англіцизмів є соціальні мережі, які формують звички спілкування через багаторазове повторення у певному контексті, а не через свідоме вивчення. Окремо проаналізовано ставлення підлітків до українських відповідників і виявлено, що обізнаність із питомою українською лексикою не є визначальним чинником у виборі слова. Досліджено також уявлення школярів про зв'язок між вживанням англіцизмів і реальним знанням англійської мови, що дозволило зробити висновки про рівень мовної свідомості сучасних підлітків.

Ключові слова: англіцизми; запозичення; розмовне мовлення; школярі; українська мова; підліткова лексика.

1. ВСТУП

У мовленні сучасних українських школярів англійська мова займає важливе місце як мова міжнародного спілкування. Її вплив виходить за межі навчального предмета та проявляється у щоденному усному спілкуванні через активне використання нгліцизмів. Соціальні мережі, цифрові платформи, відеоконтент і геймінг формують середовище постійного контакту з англійською лексикою, що спричиняє її природну інтеграцію в розмовне мовлення.

Актуальність дослідження зумовлена інтенсивністю цього процесу. За результатами опитування, 77% школярів використовують англіцизми часто або інколи, що свідчить не про епізодичне запозичення, а про стабільну тенденцію. При цьому понад 60% респондентів визнають, що хоча б іноді вживають такі слова без повного розуміння їх значення.

Проблема полягає не лише у факті використання англіцизмів, а у зміні літературного стандарту, престижності запозичених елементів та поступовій трансформації національної самоідентифікації підлітків. Частина учнів сприймає англіцизми як маркер сучасності й показник володіння англійською мовою, що додає явищу соціального виміру.

Мета дослідження. З'ясувати інтенсивність уживання англіцизмів у говірці школярів, визначити джерела їх поширення, рівень усвідомлення значення та ставлення учнів до цього лінгвістичного феномену.

Методика дослідження. Дослідження здійснювалося методом анонімного онлайн-анкетування за допомогою Google Forms. У ньому взяли участь 235 респондентів 5–11 класів та людей, що здобувають середню/вищу освіту.

Анкета містила як закриті, так і відкриті запитання. Закриті питання дозволили здійснити кількісний аналіз (частотність, відсотковий розподіл відповідей), а відкриті — визначити конкретні англіцизми, які реально функціонують у мовленні школярів.

Основні блоки анкети: клас навчання респондента; частота використання англіцизмів у повсякденному мовленні; джерела засвоєння англіцизмів (соціальні мережі, ігри, фільми, уроки тощо); приклади англіцизмів, які використовуються найчастіше (відкрите питання); чи трапляється використання англіцизмів без повного розуміння значення; рівень знання українських відповідників; частота використання українських відповідників замість англіцизмів; причини використання англіцизмів (зручність, престижність, вплив оточення тощо); чи вважається використання англіцизмів показником знання англійської мови; загальне ставлення до англіцизмів у мовленні; оцінка впливу англіцизмів на українську мову; власна думка щодо доцільності або обмеження використання англіцизмів.

Кількісна обробка даних здійснювалася шляхом підрахунку абсолютних показників та їх переведення у відсоткове співвідношення. Відкриті відповіді були систематизовані методом контент-аналізу з виокремленням повторюваних лексичних одиниць.

Список джерел дослідження включає наукові праці, у яких розглядаються сучасні тенденції викладання англійської мови в Україні, результати міжнародних досліджень рівня володіння англійською мовою та особливості розвитку комунікативних навичок учнів [1–9].

2. РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ

В опитуванні взяли участь 235 респондентів різних вікових категорій. Серед них: 42 учні 6 класу, 38 — 8 класу, 36 — 9 класу, 32 — 10 класу, по 30 — 5 та 7 класів, 14 — 11 класу, а також 13 осіб, які вже завершили шкільне навчання або здобувають середню чи вищу освіту.

Результати опитування свідчать про те, що англіцизми стали звичним елементом мовлення. Переважна більшість зазначає, що використовує запозичені слова регулярно, тоді як повна відмова від англійської лексики є поодиноким.

Такий розподіл відповідей дозволяє говорити про стабільну інтеграцію англіцизмів у повсякденну комунікацію підлітків.

Рис. 1. Частота використання англіцизмів у повсякденному мовленні

Для того щоб з'ясувати, які саме англіцизми реально використовують ліцеїсти Ужгородського ліцею імені Василя Степановича Гренджі-Донського, було проаналізовано всі відповіді на відкрите запитання анкети. Після узагальнення й підрахунку повторюваних слів визначено найбільш уживані лексичні одиниці. Отримані результати подано в таблиці нижче.

Таблиця 2.

Топ-10 найуживаніших англіцизмів у мовленні школярів

№	Англіцизм	Кількість згадувань	Частка від усіх респондентів
1	Ок/окей	142	≈60,4%
2	Лайк	96	≈40,9%
3	Крінж	74	≈31,5%
4	Пост	61	≈26%
5	Чат	54	≈23%
6	Дедлайн	48	≈20,4%
7	Топ	44	≈18,7%
8	Фейк	39	≈16,6%
9	Баг	34	≈14,5%
10	Юзер	29	≈12,3%

Також проаналізовано чи вони розуміють англіцизми чи сленги англійською, котрі вживають у повсякденному мовленні. Дані показали тривожну тенденцію: лише 40,4% учнів відповіли, що ніколи не використовують англіцизми, не розуміючи їхнього значення. Натомість 48,5% визнали, що *іноді* вживають такі слова без повного розуміння, а 11,1% — що роблять це систематично. Тобто майже 6 з 10 опитаних хоча б іноді послуговуються запозиченою лексикою «на автоматі», не усвідомлюючи її змісту.

Чи трапляється, що Ви використовуєте англіцизми, не до кінця розуміючи їх значення?
235 відповідей

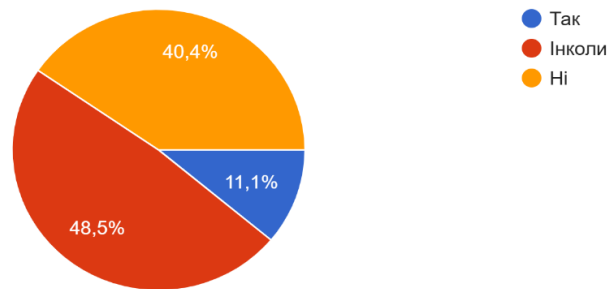

Рис. 3. Усвідомленість значення англіцизмів у говірці школярів

Це добре ілюструють і самі відповіді у відкритих запитаннях: частина респондентів пояснювала значення одних і тих самих слів суттєво по-різному або надто спрощено. Наприклад, «крінж» одні трактували як «сором», інші — як «щось погане», «дурниця», «жах» або навіть «щось не красиве», тоді як повне значення — відчуття вторинного сорому чи дискомфорту за чужі дії. Мало хто формулював точно. За визначенням Cambridge Dictionary, слово *cringe* тлумачиться як «відчувати сильний сором, незручність щодо чогось, що часто супроводжується фізичною реакцією». Таке розмаїття пояснень не дивує: вони чують це слово у відео, в коментарях, у розмовах з однолітками, і підхоплюють його разом із загальним емоційним забарвленням, без жодного «словникового» пояснення. Термін починає жити у мовленні раніше, ніж людина встигає зрозуміти, що воно насправді означає.

Слово «вайб» пояснювалося як «атмосфера», «настрій», «щось приємне» — тобто інтуїтивне розуміння є, але чіткого, усталеного відповідника немає. (у словнику Cambridge Dictionary тлумачиться як «настрій місця, ситуації, людини, тощо, та те, як вони викликають у вас відчуття»).

Схожа картина із «лайком»: більшість розуміє його лише у вузькому контексті соціальних мереж («вподобайка під відео»). Проте в усному мовленні підлітки вже давно вживають це слово значно ширше — «це лайк» може означати просто «це круто» або «мені подобається», без жодного зв'язку з інтернетом. Інакше кажучи, слово вийшло за межі первинного значення, але значна частина цього не помічає, бо не відстежує, як саме воно вживається у їхній мові.

Усе це вказує на одну й ту саму закономірність: англіцизми потрапляють у мовлення школярів не через навчання, а через постійне повторення у медіапросторі. Вони засвоюють не значення слова, а ситуацію, в якій воно звучить. І цього їм достатньо для того, щоб почати його вживати. Саме тому розуміння залишається поверхневим, а пояснення — розмитими й суперечливими.

Така картина розуміння англіцизмів є цілком закономірною, якщо поглянути на джерела, з яких учні їх засвоюють. Переважна більшість респондентів, аж 202 із 235, дізнаються про нові слова із соціальних мереж: TikTok, YouTube, Instagram. Це означає, що основним «вчителем» для учнів є не словник і не урок, а короткі відео, коментарі та дописи, де слова з'являються без будь-якого пояснення — просто у певному контексті, з певною інтонацією чи емоцією.

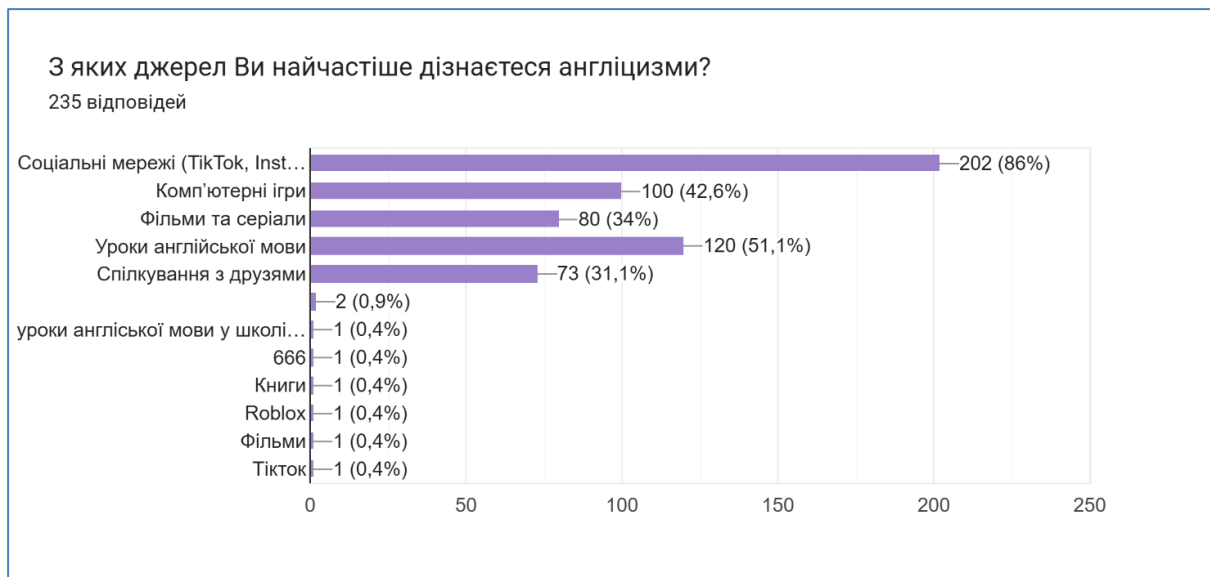

Рис. 4. Джерела засвоєння англіцизмів у школярів

Уроки англійської мови як джерело англіцизмів назвали 120 респондентів, а комп'ютерні ігри — 100. Ці цифри помітно менші, але й сам характер засвоєння там інший: у грі чи на уроці слово зазвичай прив'язане до конкретної дії або пояснення, тому розуміється точніше. Натомість соціальні мережі, які домінують як джерело, працюють інакше: там усе побудовано на швидкості й емоції, а не на осмисленні. Коли людина щодня споживає десятки відео, де одне й те саме слово щоразу вживається трохи по-іншому, у нього формується розмите, «збірне» відчуття його значення — і це ми і бачимо у відповідях респондентів.

Варто також звернути увагу на те, що для більшості вживаних англіцизмів в українській мові існують цілком повноцінні відповідники. Наприклад, слово «пост», четверте за частотою вживання серед опитаних, легко замінюється словом «допис» чи «публікація», яке вже активно використовується в офіційному та медійному просторі. Подібна ситуація з більшістю популярних запозичень: «лайк» — «вподобайка», «чат» — «переписка», «дедлайн» — «кінцевий термін». Слова є, вони зрозумілі, вони існують у мові, але підлітки до них не звертаються.

Чи замислюються сучасні школярі над цим? Судячи з відповідей — здебільшого ні, або принаймні не надають цьому великого значення. 46% респондентів, майже половина, відповіли, що знають українські відповідники, але використовують їх рідко. Це досить промовиста цифра: проблема не в незнанні, а у свідомому або несвідомому виборі на користь запозичення. Відповіді на питання про ставлення до українських відповідників це тільки підтверджують. Лише 12,8% вважають, що доцільно завжди надавати перевагу власномовним словам. Натомість 36,2% допускають заміну лише іноді, 35,3% вважають, що це взагалі не має принципового значення, а решта — просто ніколи над цим не замислювалися.

Чи відомі Вам українські відповідники до англіцизмів? (наприклад: дедлайн — кінцевий термін)?

235 відповідей

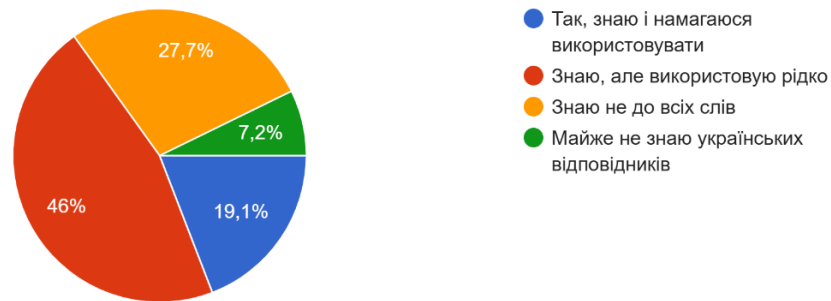

Рис. 5. Обізнаність учнів щодо українських відповідників

Усе це разом складається в досить чітку картину: більшість не відчувають внутрішньої потреби обирати українське слово, навіть якщо знають його. Англіцизм сприймається як нейтральний, звичний, він не здається чужорідним і не викликає жодного дискомфорту. Власний відповідник, навпаки, подекуди може звучати офіційно, незвично або навіть трохи штучно — просто тому, що він рідше зустрічається в тому медіасередовищі, де школяр проводить більшість часу. Це не байдужість до мови як такої, а радше наслідок того, яка лексика щодня оточує сучасного підлітка і яка з неї здається «живою». І все ж, якщо замислитися глибше, питання не в тому, чи потрібно взагалі вживати українські відповідники, а в тому, чи відчуває людина різницю між ситуаціями, де це доречно, а де ні. Мова жива й рухлива. Вона змінюється залежно від контексту, співрозмовника і середовища. Саме це розуміння, схоже, поки що формується у школярів не до кінця.

Є ситуації, де вживання англіцизмів є цілком природним і не потребує жодних виправдань: у спілкуванні з однолітками, в неформальній переписці, обговоренні контенту чи ігор. Там ця лексика органічна, зрозуміла всім учасникам розмови і виконує свою функцію. Але є й інші ситуації: розмова з учителем, офіційний виступ, спілкування зі старшим поколінням, написання будь-якого серйознішого тексту, де та сама лексика починає звучати недоречно, а подекуди і створює бар'єр у порозумінні. Літня людина може просто не зрозуміти, що означає «треш», «фідбек» або «дедлайн» — тоді слово не виконує своєї головної функції: воно не передає думку, лише створює плутанину. Тому вміння перемикатися між регістрами мовлення, між «мовою своїх» і мовою, зрозумілою всім, є важливою навичкою, яку варто свідомо розвивати. Проблема не в тому, що підлітки вживають «лайк» замість «вподобайки», а в тому, що частина з них робить це скрізь і завжди, не відчуваючи різниці між розмовною у шкільному чаті й відповіддю на уроці.

Що ж насправді спонукає учнів так активно тягнутися до англіцизмів, навіть коли українські відповідники відомі? З огляду на попередні результати опитувань, це просто звичка, сформована щоденним медіаспоживанням: слово, яке чує сотні разів, стає першим, що спадає на думку, і витіснити його свідомим зусиллям непросто. По-третє, і це, мабуть, найголовніше — англіцизми часто здаються точнішими або емоційно насиченішими, ніж їхні українські відповідники. «Крінж» передає дуже специфічне відчуття, яке складно вмістити в одне коротке українське слово. «Вайб» звучить легше і ширше, ніж «атмосфера».

Окремої уваги заслуговує і питання про те, чи свідчить вживання англіцизмів про знання англійської мови.

Рис. 6. Ставлення до вживання англіцизмів як показника знання англійської мови

Найбільша частка респондентів обрала відповідь «частково». Мабуть, це найчесніша позиція з усіх можливих. Вона відображає те, що самі підлітки інтуїтивно відчують, що вживати «окей», «лайк» чи «крінж» у розмові — це ще не англійська мова. Це просто слова, які давно стали частиною повсякденного мовлення незалежно від того, чи знає людина хоч одне правило граматики. Майже третина опитаних відповіла «ні, не вважаю» — тобто чітко розмежовує вживання запозичень і реальне володіння мовою. Це досить зріла позиція, яка говорить про те, що підлітки не плутають одне з одним: можна щодня говорити «гоу», «ізі» і «найс», і при цьому не вміти скласти жодного речення англійською. Але тут виникає інше, більш тривожне питання: якщо вони самі розуміють, що англіцизми не є показником знання мови, то чому вони все одно їх вживають, не знаючи значення, не шукаючи відповідників і не замислюючись над цим? Відповідь, схоже, криється не в мовній свідомості, а в соціальній: англіцизми вживаються не для точності висловлювання, а для належності до певного середовища. Водночас є і ті, хто вважає англіцизми показником знання мови — повністю або переважно. Це, на мою думку, найбільш проблематична частина результатів. Якщо людина щиро вірить, що активне вживання запозичень наближає його до англійської мови, вона навряд чи відчуватиме потребу її справді вчити. Навіщо докладати зусиль, якщо відчуття «я знаю мову» вже є, хай і хибне? Це своєрідна пастка: англіцизми створюють ілюзію володіння англійською, яка насправді нічого спільного з нею не має. Людина може вільно розкидати у мовленні десятки запозичених слів, та при цьому не розуміти простого англійського тексту.

Є й ще один важливий зв'язок, який варто простежити. Якщо більшість школярів засвоює англіцизми через соціальні мережі, а не через вивчення мови, то виходить парадоксальна ситуація: англійська мова впливає на українське мовлення, але при цьому не робить їх ближчими до самої англійської. Вони запозичують форму: звучання, написання, відчуття слова — але не зміст, не граматику, не розуміння мови як системи. Результати цього питання відображають не просто різні думки опитаних, а глибшу суперечність у тому, як підлітки сприймають мову загалом. Більшість інтуїтивно відчуває різницю між «говорити з англіцизмами» і «знати англійську», але ця інтуїція не переростає в жодні практичні наслідки: ані в бажання дізнатися точне значення

вживаних слів, ані в прагнення шукати українські відповідники, ані в мотивацію глибше вивчати саму мову.

А як школярі загалом оцінюють вплив англіцизмів на українську мову — чи вважають їх чимось корисним, шкідливим або нейтральним?

Рис. 7. Ставлення до англіцизмів в українській мові

Найбільша частка опитаних вважає, що англіцизми істотно не впливають на мову. Це відповідь, яка на перший погляд здається нейтральною, але насправді говорить про дещо важливіше: про відсутність глибокої рефлексії щодо власного мовлення. Людина, яка щодня вживає десятки запозичених слів і при цьому вважає, що вони «нічого не змінюють», просто не відстежує, що відбувається з його власною мовою. Це не погана позиція і не хороша — позиція взагалі не сформована. Тут, однак, варто відкинути поширений стереотип, що підлітки свідомо обирають сленг і англіцизми, аби здаватися «модними», «крутими» або «своїми» в певній компанії. Результати дослідження цього не підтверджують. Більшість школярів вживає запозичені слова не з бажання справити враження, а просто тому, що ця лексика стала для них природною і звичною. Вони її не обирають, вона вже є частиною їхнього мовлення. Різниця між цими двома речами принципова: одне — це поза, інше — це звичка. Звичка, як показують дані, формується не в навчальному закладі, і не в колі однолітків, а в щоденному потоці контенту, який споживає з екрану. Зводити це до бажання «бути модним» означає спрощувати набагато глибший і складніший процес.

Показово, що засмічуванням мови англіцизми вважають лише 9,4% — найменша частка з усіх відповідей. Ця цифра варта окремої уваги. У час, коли питання збереження української мови є особливо гострим і суспільно значущим, можна було б очікувати більшої чутливості до цієї теми. Але підлітки, схоже, не сприймають англіцизми як загрозу — і це, з одного боку, зрозуміло: для них такі слова є частиною живої, звичної говірки, а не «чужорідним елементом». З іншого боку, саме така відсутність занепокоєння щодо поступового витіснення питомої лексики і є найбільш тривожним сигналом.

Чверть респондентів обрала відповідь «важко відповісти». Це ті, хто, можливо, відчуває внутрішню суперечність: з одного боку, англіцизми зручні і звичні, з іншого — десь на периферії свідомості є відчуття, що щось у цьому не так. Але оформити це в чітку думку вони не можуть або не хочуть. Подібний стан і формує «сіру зону» мовної свідомості, у межах якої перебуває більшість сучасних підлітків — не байдужі, однак іще не готові чітко окреслити власну позицію. І, на останок, лише 22,1% вважають, що англіцизми збагачують говірку. Ця позиція має право на існування, особливо коли

йдеться про слова, які справді заповнюють прогалини або точніше передають нові поняття. Проте важливо розуміти різницю між збагаченням і заміщенням. Мова збагачується тоді, коли нове слово приходить туди, де свого не було. Але коли запозичення витісняє вже наявний український відповідник — це не збагачення, а поступове звуження власної мови. Основна кількість молоді, судячи з усіх попередніх відповідей, цієї межі поки що не відчуває. Не тому, що їм байдуже, а тому, що ніхто ніколи не звертав їхню увагу на те, що така межа існує.

3. ОБГОВОРЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ

Результати проведеного дослідження дають підстави для ширших роздумів про те, що саме стоїть за цифрами і які процеси вони відображають. Передусім варто зазначити, що отримані дані загалом узгоджуються із загальними спостереженнями дослідників щодо впливу цифрового середовища на мовлення молоді. Соціальні мережі як основне джерело запозичень формують принципово інший спосіб засвоєння мови порівняно з традиційним навчанням. Якщо на уроці слово пояснюється, перекладається і закріплюється, то в медіапросторі воно просто повторюється у схожих контекстах до тих пір, поки не стає звичним. Це два різних механізми, які дають два різних результати: один формує розуміння, інший формує звичку.

Цікавим є і те, що попри переважно позитивне або нейтральне ставлення до англіцизмів, учні водночас не вважають їх вживання показником знання мови. Це внутрішнє протиріччя заслуговує на увагу: з одного боку, запозичення сприймаються як щось нормальне і навіть зручне, з іншого — самі підлітки розуміють, що це явище не пов'язане з реальною мовною компетентністю. Така роздвоєність свідчить про те, що культура висловлювання формується, але залишається непослідовною і не підкріпленою практичними навичками критичного ставлення до власного мовлення.

Варто також звернути увагу на вікову специфіку. Дослідження охопило учнів від 5 до 11 класу, і можна припустити, що інтенсивність вживання англіцизмів та ступінь усвідомленості цього процесу суттєво відрізняються залежно від віку. Молодші школярі, *найімовірніше*, засвоюють запозичення механічно і некритично, тоді як старші вже здатні хоча б частково рефлексувати над тим, що і навіщо вони говорять. З огляду на це особливо важливо працювати над осмисленням власного висловлювання на ранніх етапах навчання, коли комунікативні звички тільки складаються і залишаються відкритими до корекції.

Освітнє середовище поки що реагує на деякі оновлення словникового складу із запізненням: програми з української чи англійської мов рідко включають обговорення живих комунікативних процесів, які відбуваються поза класом. Через це підліток отримує два паралельних лексичних досвіди, які майже не перетинаються: один у школі, інший у цифровому просторі. Якби ці два середовища вступали в діалог, наприклад через обговорення на уроках того, яку лексику учні вживають і чому, це могло б суттєво підвищити рівень культурного самоусвідомлення без жодного тиску чи заборон. Зрештою, дослідження показує, що проблема не в самих англіцизмах і не в підлітках, які їх вживають. Проблема в тому, що процес відбувається сам по собі: без пояснення, аналізу і чітких правил. Мова розвивається завжди, запозичення були і будуть у будь-якій живій мові. Але різниця між мовою, яка свідомо розвивається, і мовою, яка просто пливе за течією, є принциповою. Сучасні дослідження у сфері викладання англійської мови в Україні показують, що система перебуває в процесі оновлення, однак ще стикається з певними викликами. Зокрема, за даними дослідження [1], рівень володіння англійською мовою в Україні, відповідно до показників *English Proficiency Index*, поступово зростає, проте залишається простір для підвищення комунікативної

компетентності учнів. Це знаходить відображення в недостатній кількості навчальних матеріалів та практик, які б дозволяли учням рефлексувати над лексикою сучасного мовленнєвого середовища, зокрема англіцизмами та іншими запозиченнями, що широко вживаються в соціальних комунікаціях. Така динаміка була зафіксована в аналізі актуальних тенденцій викладання англійської мови в Україні, де зазначено, що традиційні програми й підручники ще не повною мірою інтегрують живі мовні практики сучасних соціокультурних контекстів у навчальний процес. [9]

У публікаціях, присвячених аналізу практики викладання англійської мови в українських ліцеях і гімназіях, зазначається, що навчальний процес часто зосереджений на граматичних структурах і підготовці до формального оцінювання, тоді як розвиток навичок усного мовлення потребує більшої уваги [3], [5]. Це не свідчить про неефективність системи, але вказує на необхідність поступового посилення комунікативного компонента відповідно до сучасних лінгводидактичних стандартів (затверджених методичних вимог до змісту й технологій викладання мови).

ВИСНОВКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Англіцизми у мовленні школярів є не примхою і не модою, а закономірним наслідком того інформаційного середовища, в якому живе молодь сьогодні. Це середовище змінилося кардинально і продовжує змінюватися, а мова змінюється разом із ним. Заперечувати цей процес або намагатися його зупинити було б нереалістично і навіть безглуздо. Натомість важливо навчитися його розуміти. Якщо узагальнити результати дослідження, то ключовим виявилася не кількість англіцизмів у говірці підлітків, а характер і спосіб їхнього використання. Слова вживаються, але не завжди осмислюються. Відповідники відомі, але майже не використовуються. Ставлення до мови є, але воно розмите і непослідовне.

Перспектива подальших досліджень у цьому напрямку є очевидною. Було б цінним простежити, як змінюється культура слова залежно від віку, регіону, мовного середовища в родині. Окремої уваги заслуговує питання про те, як цифровий простір можна використати не як джерело засвоєння запозичень, а як інструмент формування свідомого ставлення до мови. Адже якщо підліток проводить більшість часу онлайн, то саме там і варто з ним говорити про те, що таке мова і чому вона важлива.

Українська мова переживає сьогодні непростий період, і молодь є одночасно і дзеркалом цього процесу, і його активним учасником. Від того, наскільки свідомим буде це учасництво, залежить не лише майбутнє мови, а й те, наскільки точно і глибоко наступні покоління зможуть висловлювати свої думки, почуття і позиції рідною мовою.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

- [1] N. Ivanenko, O. A. Borysenko, and Yu. A. Herasymenko, "The English language in Ukraine: Challenges and achievements according to the English Proficiency Index," *Transcarpathian Philological Studies*, vol. 1, no. 32, pp. 81–86, Jan. 2023.
- [2] Y. V. Grigoskhina, "Tendencies in the development of English language competence in Ukraine according to English Proficiency Index," *ZFS Journal*, vol. 29, pt. 2. [Online]. Available: https://zfs-journal.uzhnu.uz.ua/archive/29/part_2/45.pdf
- [3] "Do you speak English? Or what is wrong with teaching English in Ukrainian schools," *NUS.org.ua*, Apr. 7, 2024. [Online]. Available: <https://nus.org.ua>
- [4] S. I. Khmelivska and O. B. Shykyrinska, "Comparative analysis of online English language schools in Ukraine," *Academy-Vision.org*, Oct. 30, 2024. [Online]. Available: <https://academy-vision.org>
- [5] A. Ivashchuk, "Analysis of current trends in teaching English in Ukraine." [Online]. Available: <https://socrates.vsau.org/repository/getfile.php/35245.pdf>
- [6] H. Jiang, "Teaching English to young learners in China and Ukraine." [Online]. Available: <https://educationalchallenges.org.ua>

- [7] G. Sergieieva, "Problems of teaching English for special purposes (ESP) as a foreign language in Ukrainian higher education," *Logos-Science.com*, Apr. 2025. [Online]. Available: <https://logos-science.com>
- [8] K. Hildebrant, "Teaching English for Specific Purposes in Ukraine in the context of international integration: Problems and solutions," *Revista de Linguas para Fines Específicos*.
- [9] A. Ivanshchuk, V. Malyk, I. Trubenko, N. Varha, and I. Zhalinska, "Analysis of current trends in teaching English in Ukraine," *Revista on line de Política e Gestão Educacional*, vol. 27, no. esp. 2, e023048, 2023. doi: 10.22633/rpge.v27iesp.2.18749.

Матеріал надійшов до редакції 01.04.2026 р.

THE INFLUENCE OF THE ENGLISH LANGUAGE ON THE COLLOQUIAL SPEECH OF SCHOOL CHILDREN

Mykyta Kateryna Vladyslavivna

Grade 9 Student

Vasyl Stepanovych Grendzha-Donskyi Lyceum, Uzhhorod, Ukraine

mykytakatka@gmail.com

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0002-6753-7139>

Scientific Supervisor:

Semenova Oksana Anatoliivna

Vasyl Stepanovych Grendzha-Donskyi Lyceum, Uzhhorod, Ukraine

Abstract. The article examines the influence of the English language on the everyday speech of modern Ukrainian school students in the context of the rapid spread of digital technologies, social media, and globalization. The study is based on the results of an anonymous survey of 235 students from grades 5 to 11. The questionnaire included twelve sections, which allowed a comprehensive analysis of the phenomenon, including the frequency of anglicism use, their sources, and the level of understanding of borrowed words. The results revealed a notable contradiction: although anglicisms are widely used in everyday speech, many students do not fully understand their meanings, and explanations of the same words differ among respondents. Social media were identified as the main source of anglicisms, as they influence communication habits through repeated use in specific contexts rather than through conscious learning. The study also analyzed teenagers' attitudes toward Ukrainian equivalents and showed that knowledge of native vocabulary does not always influence word choice. In addition, students' views on the relationship between the use of anglicisms and actual English proficiency were examined, which made it possible to draw conclusions about the level of linguistic awareness among modern adolescents.

Keywords: anglicisms; borrowed words; everyday speech; school students; Ukrainian language; adolescent vocabulary.